

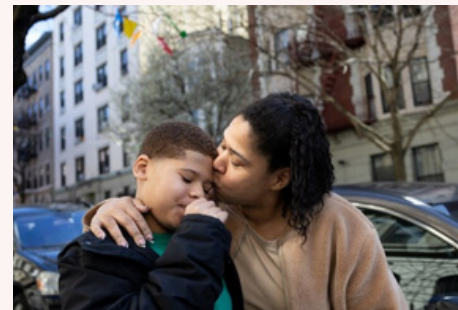
Migrantenwijk Harlem vangt nieuwkomers met toenemende tegenzin op: 'Ik ga straks op Trump stemmen'

De tolerantie in migrantenstad New York voor nieuwkomers neemt af, naarmate de aantallen toenemen. Dat uit zich in Spanish Harlem, waar migranten zelfs op Donald Trump zeggen te gaan stemmen. 'Hij gaat de stad veiliger maken, en de economie sterker.'

Maral Noshad Sharifi 19 april 2024, 04:17

De voorouders van Herculano Frederici (69) gingen drie keer de wereld rond, zodat hij op een dag als New Yorker op een bankje in Spanish Harlem kon genieten van de zon. Hij zit met gespreide benen, ogen dicht. 'Ik heb Afrikaans bloed, en ook Italiaans', zegt hij. 'Een van mijn oma's was inheems. Ik heb ook Braziliaans, Spaans en Joods bloed.'

Herculano Frederici, een gepensioneerd jazzmuzikant, is een typische New Yorker. 'Niemand mag een land of stad voor zichzelf claimen', zegt hij. Dát is de New Yorkse droom. Hij zit in een parkje op Broadway bij 160ste straat, in het topje van Manhattan. Dit stukje Broadway is vernoemd naar Juan Rodriguez: de eerste gedocumenteerde migrant van New York die zich in 1613 in de stad vestigde.

Migrante Kami Medina met haar zoon William:
'Je moet eerst goed voor je eigen mensen
zorgen voordat je anderen helpt.'
Jackie Molloy voor de Volkskrant

Herculano Frederici - Jackie Molloy voor de Volkskrant

Inmiddels zijn miljoenen namen toegevoegd aan de lange lijst van immigranten. Al eeuwenlang scheidt New York op over zijn status als migrantenstad. Eenderde van de acht miljoen inwoners van de stad is in het buitenland geboren. Hier prijkt het Vrijheidsbeeld, een monument dat migranten verwelkomt. 'Geef mij je vermoeiden, je armen', staat er op het beeld.

Maar is New York nog wel de tolerante migrantenstad die het ooit was?

Migratie, zo blijkt uit vrijwel alle peilingen, is momenteel het thema dat Amerikaanse kiezers de meeste zorgen baart. Meer dan inflatie, klimaat, misdaad. Donald Trump heeft van migratie zijn grootste campagnethema gemaakt. De presidentskandidaat wil miljoenen ongedocumenteerden het land uitzetten, als hij in november wordt herkozen.

Zulk sentiment woedt al langer in staten als Texas en Arizona, waar dagelijks duizenden migranten de grens oversteken uit Mexico. Maar dezer dagen ontkomt je er zelfs in de archetypische migrantenstad niet langer aan.

‘Niet eerder in mijn leven heb ik een probleem gezien dat oneindig leek’, zei burgemeester Eric Adams, in september 2023 over de vele migranten in zijn stad. ‘Dit probleem gaat New York verwoesten!’

Sanctuary city

New York is een zogenoemde ‘sanctuary city’: lokale wetgeving verplicht de stad om mensen in nood te voorzien van onderdak en voedsel. Die belofte wordt stevig op de proef gesteld. De afgelopen twee jaar zijn er meer dan 170 duizend migranten naar New York gekomen. Met busladingen komen ze aan, vooral uit Texas. Zo wil de Texaanse gouverneur Greg Abbott het Noorden laten voelen hoe het er bij hem aan toe gaat.

‘Ik ga in november op Donald Trump stemmen’, fluistert de 38-jarige Kami Medina, voor een luidruchtig Peruaans restaurant waar sport wordt gekeken. Zelf emigreerde Medina van de Dominicaanse Republiek naar New York. Ze ziet alles om haar heen duurder worden en wijst migratie aan als een van de oorzaken. ‘Als alleenstaande moeder van twee kinderen krijg ik minder hulp. Je moet eerst goed voor je eigen mensen zorgen voordat je anderen helpt.’

In sommige wijken houden ouders de komst van tijdelijke opvangplekken in aula's op scholen tegen. Curtis Sliwa, de Republikein die het in 2025 mogelijk wil opnemen tegen burgemeester Adams, organiseert in New York rally's tegen de komst van migranten.

‘Die houding zijn we niet gewend van politici in New York’, zegt socioloog Nancy Foner, die migratieonderzoek doet aan de City University van New York. ‘Burgemeesters hebben altijd benadrukt hoe belangrijk migranten zijn geweest in het opbouwen van deze stad.’

Beesten

Aan de Juan Rodriguez-sstraat hoor je meer Spaans dan Engels. De kapper op de hoek is gespecialiseerd in de Dominicaans *faded* baard, in de restaurants wordt kip bereid op z'n Peruaans en rijst met bonen op z'n Puerto Ricaans. Uit winkels, auto's en woonkamers hoor je salsamuziek, bachata en reggaeton. Dit is Spanish Harlem, een deel van Manhattan waar vooral nieuwkomers uit Midden- en Zuid-Amerika hun nieuwe leven beginnen. Geen voorbijganger lijkt op de volgende.

Matriuska Luciano loopt over Broadway in een winterjas, onder de felle zon. Ook zij zegt in november op Trump te gaan stemmen, voor het eerst. ‘Hij gaat de stad veiliger maken, en de economie sterker.’ Ze heeft niets tegen de nieuwe groep asielzoekers, zegt ze, en doet vrijwilligerswerk in een kerk die hen opvangt.

Maar wat vindt ze ervan dat hij migranten met beesten vergelijkt? Ze haalt haar schouders op. ‘Dat soort dingen hoort hij te zeggen als politicus.’ Ze vat het niet persoonlijk op. ‘Ik ben een goed mens, ik ben geen beest.’

Hypocriet

Tot vijf jaar geleden waren het voornamelijk Mexicaanse mannen die de grens over kwamen voor werk. Nu zijn het vaker vrouwen met kinderen die om veiligheidsredenen landen als Venezuela en El Salvador verlaten. Ze dienen een asielaanvraag in en moeten jarenlang wachten op uitsluitel, zonder werkvisum. Je ziet ze om geld bedelen op straathoecken of snoep verkopen in de metro.

New York heeft 2,5 miljard dollar uitgegeven aan bijstand voor asielzoekers. Dat bedrag zal de komende tijd verder oplopen. Zo ligt er een plan om asielzoekers met kinderen wekelijks 350 dollar te geven om zelf voedsel te kopen. De rechtse krant *New York Post* beweerde dat de stad ‘creditcards’ uitdeelt.

‘Dat is toch die eerste migrant in New York?’, zegt Javier, die niet met zijn achternaam in de krant wil, voor het groene straatnaambord. In tegenstelling tot tientallen andere voorbijgangers weet hij wél wie Juan Rodriguez is. Javier kan niet geloven dat er zelfs in deze wijk kiezers rondlopen die op Donald Trump gaan stemmen.

Hij vindt migranten die zich tegen nieuwe migranten keren hypocriet. Javier, geboren in Costa Rica, hoopt dat deze New Yorkers voor verkiezingsdag van mening veranderen. ‘Waarom zou jij wel een kans verdienen op een goed leven, en een ander niet?’

De in Costa Rica geboren Javier - Jackie Molloy voor de Volkskrant